

Spis treści

WSTĘP	7
USTAWA O OCHRONIE OSÓB I MIENIA	9
WYDAWANIE LICENCJI	34
SZCZEGÓŁOWY TRYB WYKONYWANIA CZYNNOŚCI SŁUŻBOWYCH	38
WSPÓŁPRACA S.U.F.O. ZE SŁUŻBAMI PUBLICZNYMI . .	47
WEWNĘTRZNE SŁUŻBY OCHRONY	49
OCHRONA WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH	62
TRANSPORT BRONI	71
KONTROLA I NADZÓR NAD DZIAŁALNOŚCIĄ S.U.F.O. .	75
OCHRONA IMPREZ MASOWYCH	81
UZBROJENIE S.U.F.O.	128
POLECAM RÓWNIEŻ	138
WYKAZ PRZEPISÓW SPECYFCZNYCH	139

WSTĘP

Ta książka przeznaczona jest dla wszystkich pracowników ochrony fizycznej osób i mienia (w szczególności licencjonowanych i zamierzających wyrobić licencję). Ma ona służyć do nauki przepisów regulujących naszą pracę. Użyłem słowa „naszą”, bo sam jestem pracownikiem ochrony. Pracowałem w kilku firmach na różnych stanowiskach i z każdej firmy wynosiłem podobne wnioski. Mianowicie, że jest to niebywale trudna praca. Między innymi dlatego, że wygląda na wyjątkowo łatwą. Największe trudności wywołują relacje z ludźmi, z którymi mamy do czynienia, ich nastawienie do nas, opinia o nas i o naszej pracy i wreszcie statystyki płac w branży i relacje z pracodawcami lub zleceniodawcami. Po części jest temu winna mentalność społeczeństwa, po części rynek, ale my sami też nie jesteśmy bez winy. Nie każdy (lub każda) z nas indywidualnie, ale wszyscy ogólnie i statystycznie. Ludzie traktują nas jak powietrze, jak „podludzi”, wyśmiewają, wyzywają, opluwają głównie dlatego, że nie wiedzą, na czym nasza praca polega, jakie są nasze podstawowe obowiązki i uprawnienia i w ogóle po co my jesteśmy na obiekcie przez nas chronionym. Ale trudno się dziwić ludziom, skoro wielu z nas ma podobne podejście do swojej pracy. Niezwykle ważnym elementem naszej pracy jest znajomość i stosowanie przepisów. Z tym wśród nas bywa różnie, ale z reguły nie najlepiej. Wielu z nas nie ma pojęcia, po co przychodzi do pracy. Nasi szefowie dodatkowo starają się, żebyśmy tego nie wiedzieli, wymagając od nas, abyśmy robili dobre wrażenie, byli ubrani w garnitury, ciasno zawiązane krawaty, stali na baczność pod kamerami (a kamery służą do obserwowania, czy stoimy na baczność i czy przypadkiem się o coś nie opieramy albo nie rozmawiamy), kłaniali się każdemu, a czasami wykonywali dodatkowe prace przeznaczone dla zupełnie kogoś innego (np. sprzątanie lub rozdawanie ulotek firmy, którą chronimy). To wszystko nawet jeśli miałyby jakiś cel, to z pewnością nie wpływa pozytywnie na bezpieczeństwo ludzi przebywających w chronionym obiekcie oraz chronionego mienia, a to jest głównym, jeśli nie jedynym, celem naszej pracy. Rozumie się to przez samo słowo „ochrona”. My z kolei

(wielu z nas) myślimy, że przychodzimy do pracy „się nie namęczyć”, a więc wyspać, kiedy tylko się da, pooglądać telewizję. A już w żadnym wypadku się nie douczyć chociażby przepisów (które się zapomina, a poza tym się zmieniają) po godzinach pracy. Zgodnie ze starą sprawdzoną zasadą: „nie wiem, czy ta wiedza mi się przyda, więc na wszelki wypadek się nie nauczę”. Zdaję sobie sprawę, że nie piszę o osobach, które pracują osiem godzin dziennie pięć dni w tygodniu, tylko z reguły o wiele więcej. Sam też mam dwie prace i zajmuję się jeszcze kilkoma innymi rzeczami. Po prostu takie są warunki. Pozbieranie wszystkich przepisów, które nas dotyczą, wcale nie jest takie proste, więc postanowiłem zebrać najważniejsze ustawy i rozporządzenia regulujące naszą pracę i opublikować je w formie małej książeczki – ściągawki, którą można sobie podczas długich dyżurów przeczytać, a na wypadek pisania raportu lub notatki służbowej – mieć ją w kieszeni i zajrzeć do niej w celu spisania podstawy prawnej podjętych czynności służbowych. Stąd są to tylko najważniejsze przepisy i treści niektórych są nieco skrócone (usunięte są treści niektórych załączników), aby książka była dostępna i wygodna dla każdego pracownika ochrony. Adresy prawne przepisów czytamy w następujący sposób: (Dz. U. 97 – Dziennik Ustaw z roku 1997.114 – nr Dziennika Ustaw.740 – pozycja przepisu w Dzienniku Ustaw)

Oto zebrane tematycznie niektóre przepisy , które warto znać pracując w ochronie.

USTAWA O OCHRONIE OSÓB I MIENIA

USTAWA O OCHRONIE OSÓB I MIENIA z dnia 22 sierpnia 1997 r.
z późn. zmianami. ^{1a)} (tekst pierwotny – Dz.U.97.114.740)

USTAWA

z dnia 22 sierpnia 1997 r.

o ochronie osób i mienia

(tekst jednolity)

Dz.U.05.145.1221

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) obszary, obiekty i urządzenia podlegające obowiązkowej ochronie;
- 2) zasady tworzenia i funkcjonowania wewnętrznych służb ochrony;
- 3) zasady prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia;
- 4) wymagane kwalifikacje i uprawnienia pracowników ochrony;
- 5) nadzór nad funkcjonowaniem ochrony osób i mienia;
- 6) zasady ochrony transportowanej broni, amunicji, materiałów wybuchowych, uzbrojenia, urządzeń i sprzętu wojskowego.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) kierownik jednostki – osobę lub organ przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej, uprawnionych, zgodnie z przepisami prawa, statutem, umową, do zarządzania nią; za kierownika jednostki uważa się również likwidatora lub syndyka;
- 2) licencja – zezwolenie na wykonywanie zadań związanych z ochroną osób i mienia w zakresie wymaganym ustawą;
- 3) obszar podlegający obowiązkowej ochronie – obszar określony przez

ministrów, kierowników urzędów centralnych i wojewodów, wydzielony i odpowiednio oznakowany;

3a) transport podlegający obowiązkowej ochronie – transport broni, amunicji, materiałów wybuchowych, uzbrojenia, urządzeń i sprzętu wojskowego, wysyłany z obszarów i obiektów podlegających obowiązkowej ochronie;

4) ochrona osób – działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia, zdrowia i nietykalności osobistej;

5) ochrona mienia – działania zapobiegające przestępstwom i wykroczeniom przeciwko mieniu, a także przeciwdziałające powstawaniu szkody wynikającej z tych zdarzeń oraz niedopuszczające do wstępu osób nieuprawnionych na teren chroniony;

6) pracownik ochrony – osobę posiadającą licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego i wykonującą zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, lub osobę wykonującą zadania ochrony w zakresie niewymagającym licencji;

7) specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne – wewnętrzne służby ochrony oraz przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług ochrony osób i mienia, posiadających pozwolenie na broń na okaziciela, wydane na podstawie odrębnych przepisów;

8) wewnętrzne służby ochrony – uzbrojone i umundurowane zespoły pracowników przedsiębiorców lub jednostek organizacyjnych, powołane do ich ochrony.

Art. 3. Ochrona osób i mienia realizowana jest w formie:

1) bezpośredniej ochrony fizycznej:

a) stałej lub doraźnej,

b) polegającej na stałym dozorze sygnałów przesyłanych, gromadzonych i przetwarzanych w elektronicznych urządzeniach i systemach alarmowych,

c) polegającej na konwojowaniu wartości pieniężnych oraz innych przedmiotów wartościowych lub niebezpiecznych;

2) zabezpieczenia technicznego, polegającego na:

a) montażu elektronicznych urządzeń i systemów alarmowych, sygnalizujących zagrożenie chronionych osób i mienia, oraz eksploatacji, konserwacji i naprawach w miejscach ich zainstalowania,

b) montażu urządzeń i środków mechanicznego zabezpieczenia oraz ich

eksploatacji, konserwacji, naprawach i awaryjnym otwieraniu w miejscach zainstalowania.

Art. 4. 1. Ustawa nie narusza przepisów dotyczących ochrony obszarów, obiektów i urządzeń jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez:

- 1) Ministra Obrony Narodowej,
- 2) *Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji*⁽¹⁾,
- 3) Ministra Sprawiedliwości,
- 4) *Ministra Spraw Zagranicznych*⁽²⁾,
- 5) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 6) Szefa Agencji Wywiadu,

a także przepisów dotyczących ochrony transportu broni, amunicji, materiałów wybuchowych, uzbrojenia, urządzeń i sprzętu wojskowego wykonywanego przez te jednostki.

2. Ustawa nie narusza przepisów dotyczących organizacji i zasad funkcjonowania innych uzbrojonych służb i formacji ochronnych, tworzonych na podstawie odrębnych ustaw.

3. Ustawy nie stosuje się do Straży Marszałkowskiej podległej Marszałkowi Sejmu.

Rozdział 2

Obszary, obiekty, urządzenia i transporty podlegające obowiązkowej ochronie

Art. 5. 1. Obszary, obiekty, urządzenia i transporty ważne dla obronności, interesu gospodarczego państwa, bezpieczeństwa publicznego i innych ważnych interesów państwa podlegają obowiązkowej ochronie przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne lub odpowiednie zabezpieczenie techniczne.

2. Do obszarów, obiektów i urządzeń, o których mowa w ust. 1, należą:

- 1) w zakresie obronności państwa w szczególności:
 - a) zakłady produkcji specjalnej oraz zakłady, w których prowadzone są prace naukowo-badawcze lub konstruktorskie w zakresie takiej produkcji,
 - b) zakłady produkujące, remontujące i magazynujące uzbrojenie, urządzenia i sprzęt wojskowy,
 - c) magazyny rezerw państwowych;
- 2) w zakresie ochrony interesu gospodarczego państwa w szczególności:
 - a) zakłady mające bezpośredni związek z wydobyciem surowców mineralnych o strategicznym znaczeniu dla państwa,

- b) porty morskie i lotnicze,
 - c) banki i przedsiębiorstwa wytwarzające, przechowujące bądź transportujące wartości pieniężne w znacznych ilościach;
- 3) w zakresie bezpieczeństwa publicznego w szczególności:
- a) zakłady, obiekty i urzędy mające istotne znaczenie dla funkcjonowania aglomeracji miejskich, których zniszczenie lub uszkodzenie może stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, w szczególności elektrownie i ciepłownie, ujęcia wody, wodociągi i oczyszczalnie ścieków,
 - b) zakłady stosujące, produkujące lub magazynujące w znacznych ilościach materiały jądrowe, źródła i odpady promieniotwórcze, materiały toksyczne, odurzające, wybuchowe bądź chemiczne o dużej podatności pożarowej lub wybuchowej,
 - c) rurociągi paliwowe, linie energetyczne i telekomunikacyjne, zapory wodne i śluzy oraz inne urzędy znajdujące się w otwartym terenie, których zniszczenie lub uszkodzenie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, środowiska albo spowodować poważne straty materialne;
- 4) w zakresie ochrony innych ważnych interesów państwa w szczególności:
- a) zakłady o unikalnej produkcji gospodarczej,
 - b) obiekty i urzędy telekomunikacyjne, pocztowe oraz telewizyjne i radiowe,
 - c) muzea i inne obiekty, w których zgromadzone są dobra kultury narodowej,
 - d) archiwa państwowe.
3. Szczegółowe wykazy obszarów, obiektów i urzędów, o których mowa w ust. 2, sporządzają: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, ministrowie, kierownicy urzędów centralnych i wojewodowie w stosunku do podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych jednostek organizacyjnych. Umieszczenie w wykazie określonego obszaru, obiektu lub urzędu następuje w drodze decyzji administracyjnej.
4. Wykazy, o których mowa w ust. 3, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, ministrowie i kierownicy urzędów centralnych przesyłają do właściwych terytorialnie wojewodów oraz bieżąco aktualizują.
5. Wojewodowie prowadzą ewidencję obszarów, obiektów i urzędów podlegających obowiązkowej ochronie, znajdujących się na terenie województwa. Ewidencja ma charakter poufny.
6. Wojewoda, w drodze decyzji administracyjnej, może umieścić w ewi-

dencji, o której mowa w ust. 5, znajdujące się na terenie województwa obszary, obiekty i urządzenia innych podmiotów niż określone w ust. 3.

Art. 6. 1. *Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji*⁽³⁾, na wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz zainteresowanych ministrów lub kierowników urzędów centralnych, może wprowadzić dla jednostek organizacyjnych podległych lub podporządkowanych wnioskującemu organowi albo przez niego nadzorowanych regulaminy ogólnych warunków i trybu wykonywania ochrony obszarów, obiektów i urządzeń, o których mowa w art. 5.

2. *Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji*⁽⁴⁾ w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne.

Art. 7. 1. Kierownik jednostki, który bezpośrednio zarządza obszarami, obiektami i urządzeniami umieszczonymi w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5, albo upoważniona przez niego osoba jest obowiązana uzgadniać z właściwym terytorialnie komendantem wojewódzkim Policji plan ochrony tych obszarów, obiektów i urządzeń.

1a. Kierownik jednostki, o którym mowa w ust. 1, w terminie najpóźniej 3 dni przed planowaną datą rozpoczęcia transportu podlegającego obowiązkowej ochronie, jest obowiązany uzgadniać z komendantem wojewódzkim Policji, właściwym terytorialnie ze względu na miejsce rozpoczęcia transportu, plan ochrony tego transportu. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Plan ochrony powinien:

- 1) uwzględniać charakter produkcji lub rodzaj działalności jednostki;
- 2) zawierać analizę stanu potencjalnych zagrożeń i aktualnego stanu bezpieczeństwa jednostki;
- 3) podawać ocenę aktualnego stanu ochrony jednostki;
- 4) zawierać dane dotyczące specjalistycznej uzbrojonej formacji ochronnej, a w tym:
 - a) stan etatowy,
 - b) rodzaj oraz ilość uzbrojenia i wyposażenia,
 - c) sposób zabezpieczenia broni i amunicji;
- 5) zawierać dane dotyczące rodzaju zabezpieczeń technicznych;
- 6) zawierać zasady organizacji i wykonywania ochrony jednostki.

3. Komendant wojewódzki Policji przy uzgadnianiu planu ochrony bie-

rze pod uwagę potencjalny stan zagrożenia jednostki oraz wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa.

4. Odmowa uzgodnienia planu ochrony następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Rozdział 3

Wewnętrzne służby ochrony

Art. 8. 1. Wewnętrzne służby ochrony w szczególności:

- 1) zapewniają ochronę mienia w granicach chronionych obszarów i obiektów;
- 2) zapewniają ochronę ważnych urządzeń jednostki, znajdujących się poza granicami chronionych obszarów i obiektów;
- 3) konwojują mienie jednostki;
- 4) wykonują inne zadania wynikające z planu ochrony jednostki.

2. Wewnętrzne służby ochrony, powołane przez przedsiębiorców, mogą wykonywać usługi w zakresie ochrony osób i mienia po uzyskaniu przez nich koncesji, o której mowa w art. 15.

Art. 9. Wewnętrzne służby ochrony podlegają kierownikowi jednostki lub osobie pisemnie przez niego upoważnionej, bezpośrednio podporządkowanej temu kierownikowi.

Art. 10. 1. Właściwy terytorialnie komendant wojewódzki Policji może, w drodze decyzji administracyjnej, wydać zezwolenie na utworzenie wewnętrznej służby ochrony w jednostce, w skład której nie wchodzi obszary, obiekty i urządzenia umieszczone w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5, na wniosek kierowników tych jednostek, uzasadniony ważnym interesem gospodarczym lub publicznym.

2. Wniosek powinien zawierać informacje, o których mowa w art. 7 ust. 2.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do wewnętrznych służb ochrony, działających na terenach jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Art. 11. 1. Zezwolenie na utworzenie wewnętrznej służby ochrony, o którym mowa w art. 10 ust. 1, nie może być wydane, jeżeli:

- 1) plan ochrony nie zawiera informacji, o których mowa w art. 7 ust. 2;
- 2) jednostka wnioskująca nie zapewnia spełnienia warunków wynikających z przepisów wydanych na podstawie ustawy.

2. Komendant wojewódzki Policji, w drodze decyzji administracyjnej, cofa zezwolenie na działalność wewnętrznej służby ochrony, jeżeli:

- 1) kierownik jednostki złoży taki wniosek;
 - 2) nie utworzono wewnętrznej służby ochrony w okresie 3 miesięcy od dnia wydania zezwolenia;
 - 3) nie usunięto w wyznaczonym terminie stwierdzonych podczas kontroli rażących uchybień lub nieprawidłowości w organizacji wewnętrznej służby ochrony;
 - 4) działalność wewnętrznej służby ochrony prowadzona jest niezgodnie z planem ochrony;
 - 5) ustaly okoliczności, dla których zezwolenie zostało wydane.
3. Od decyzji, o których mowa w ust. 1 i 2, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Policji.

Art. 12. Wewnętrzne służby ochrony w zakresie ochrony osób i mienia współpracują z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej i strażami gminnymi (miejskimi).

Art. 13. *Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji*⁽⁵⁾ określi, w drodze rozporządzenia, dla wewnętrznych służb ochrony:

- 1) szczegółowe zasady oraz tryb ich tworzenia;
- 2) strukturę organizacyjną, zakres działania i sposób prowadzenia dokumentacji ochronnej;
- 3) uzbrojenie i wyposażenie;
- 4) umundurowanie i oznaki służbowe oraz sposób tworzenia dla nich nazw.

Art. 14. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, dla wewnętrznych służb ochrony działających na terenach podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych jednostek organizacyjnych:

- 1) warunki i tryb ich tworzenia;
- 2) strukturę organizacyjną i zakres działania;
- 3) uzbrojenie i wyposażenie;
- 4) warunki zatrudnienia pracowników;
- 5) umundurowanie i odznaki służbowe.